

8-sinf

Mavzu:Ko‘payish organlari Ko‘payishning ahamiyati.

Reja:

1. Ko`payishning ahamiyati.
2. Erkaklik va ayollarning jinsiy organlari.
3. Urug`lanish. Ona qornida murtakning rivojlanishi.
4. Yo`ldoshning hosil bo`lishi.
5. Homilaning rivojlanishi. Bolaning tug`ilishi

Barcha tirik organizmlar singari odam ham o’z-o’zini yaratish, ya’ni ko’payish xususiyatiga ega. Ko’payish tufayli organizm o’z tuzilish belgilari va hayotiy xususiyatlarini saqlab qolib, naslga o’tkazadi. Ko’payish orqali organizm o’z turi hayotini davom ettiradi.

Ko’payish urg’ochi va erkaka jinsiy hujayralarining qo’shilishi, ya’ni urug’lanishdan boshlanadi. Urug’lanish natijasida ikkita jinsiy hujayradan bitta urug’langan hujayra- zigota hosil bo’ladi. Zigotada ota va ona organizm belgilari mujassamlashgan bo’ladi. Zigotaning ketma- ket bo’linishi natijasida ko’p hujayrali organizm shakllanadi. Bu organizm dastlab ona tanasidagi maxsus organ-bachadon ichida o’sib, rivojlanadi. Tug’ilgandan so’ng uning o’sishi va rivojlanishi voyaga yetish davrigacha davom etadi.O’sish- bu organizmning miqdoriy jihatdan, ya’ni bo’yi va og’irligining ortishi bo’lsa, rivojlanish organizmning zigota davridan boshlab hayoti davomida yangi belgi va xususiyatlarni hosil qilishidan iborat.

Tuxum hujayraning urug`lanishi va embrionning hosil bo`lishi

yetilgan tuxum hujayra

Urug`lanishi

zigota

zigotaning 4 taga bo`linishi

zigotaning 8 taga bo`linishi

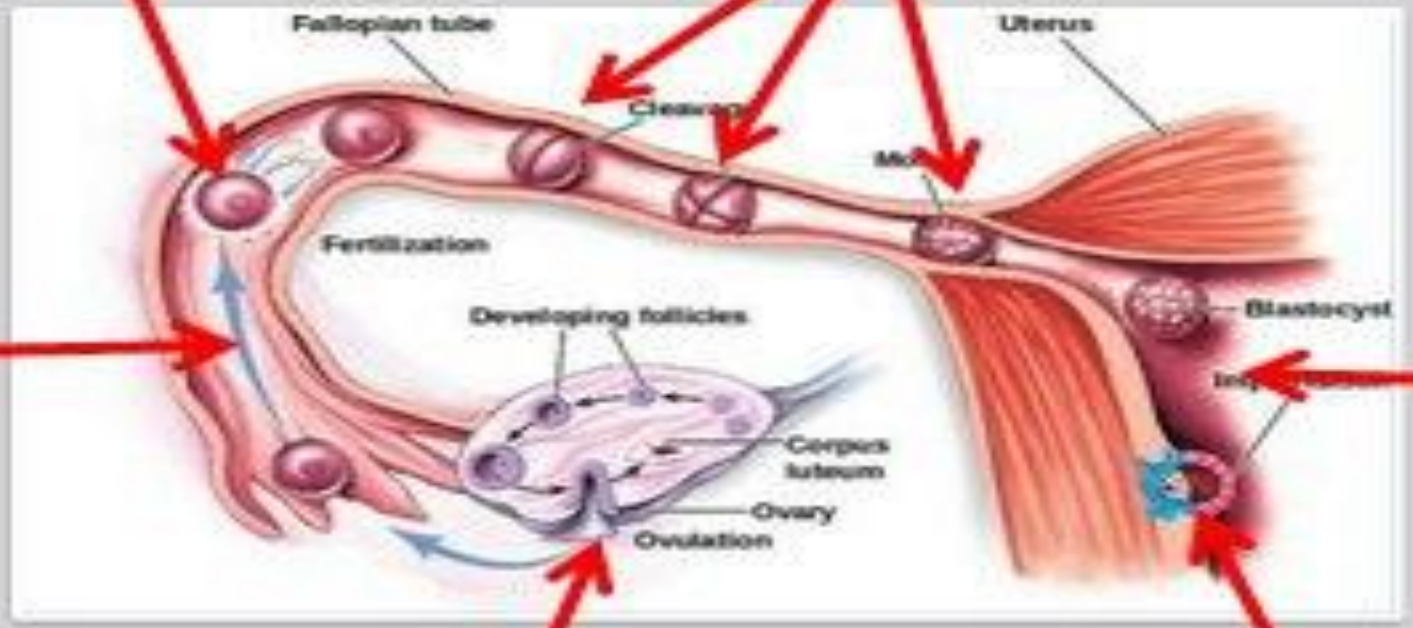
zigotaning 32 taga bo`linishi

kesilgan ko`rinishi

Uruglangan tuxum hujayra

Bo'linayotgan tuxum hujayra

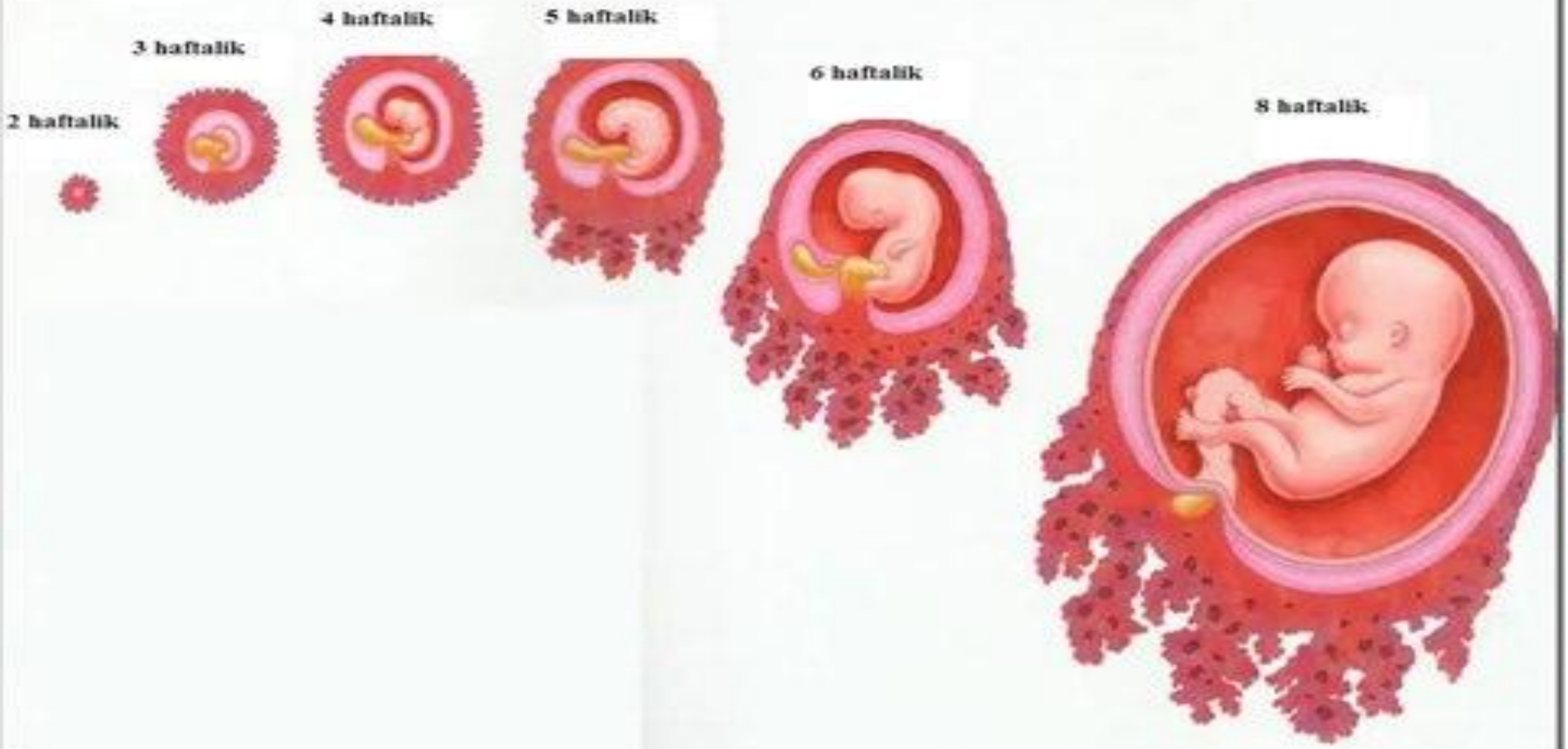
Tuxum yo'li

Bachadon

Tuxumdon

Bachadon devoriga yopishayotgan tuxum hujayra

Murtakning rivojlanishi

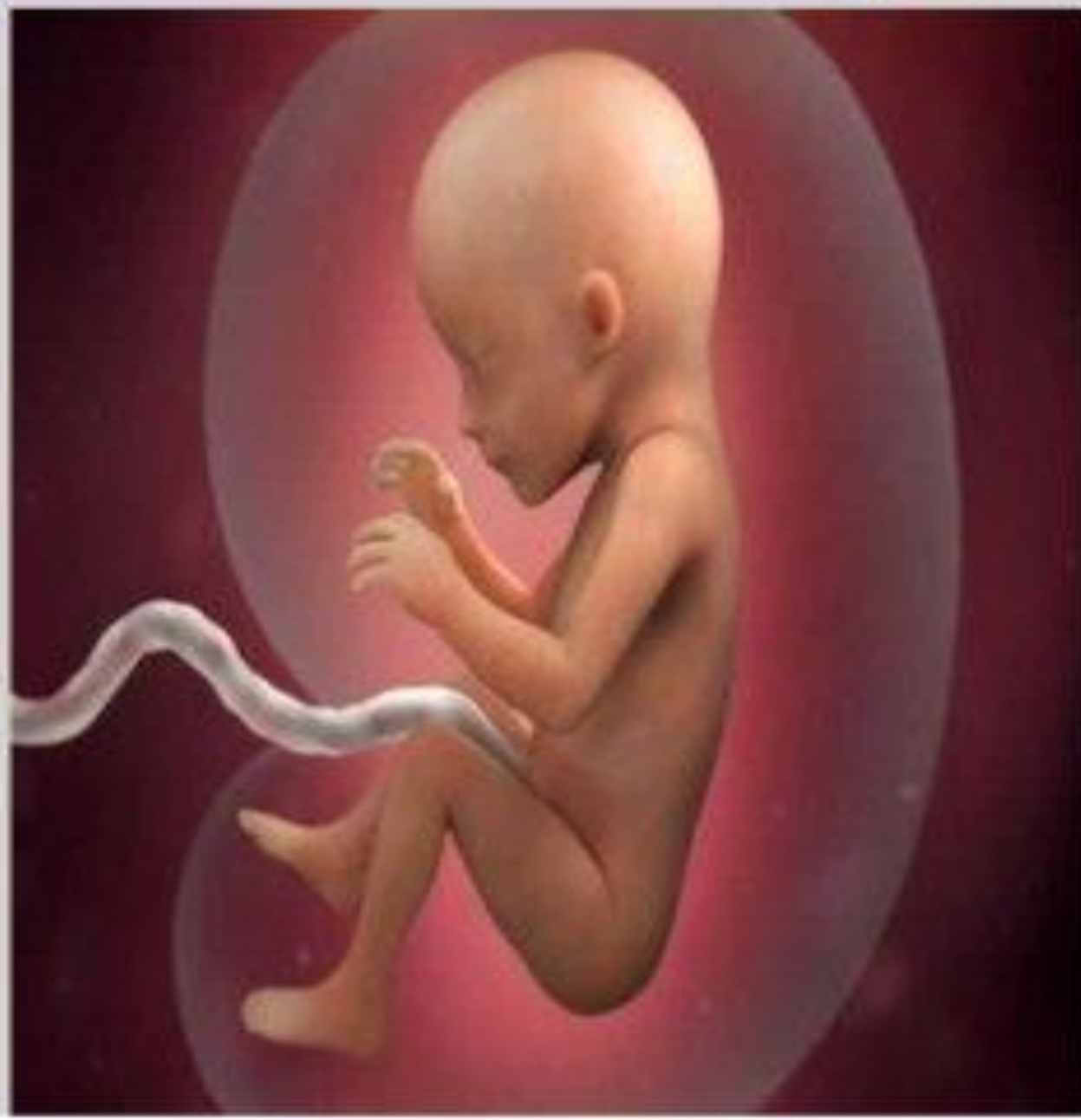

bachadonda tez rivojlanib, bir oylikda uning boshi tanasining uchdan bir qismini tashkil qiladi; ko'zlari shakllana boshlaydi. Bir oylik homilanig barmoqlari bo'ladi. 2 oylik homila 3 sm ga yetadi, uning ko'rinishi odamga o'xshaydi. 3 oylik homilaning deyarli barcha organlari rivojlangan bo'ladi. 4-5 oylik homilaning yuragi ura boshlaydi. Bu davrdan boshlab homilaning o'sishi tezlashadi. Homilaning og'irligi 5 oylik davrida 500 g, tug'ilishidan oldin 3-3,5 kg ga yetadi.

Ona qornida murtakning rivojlanishi

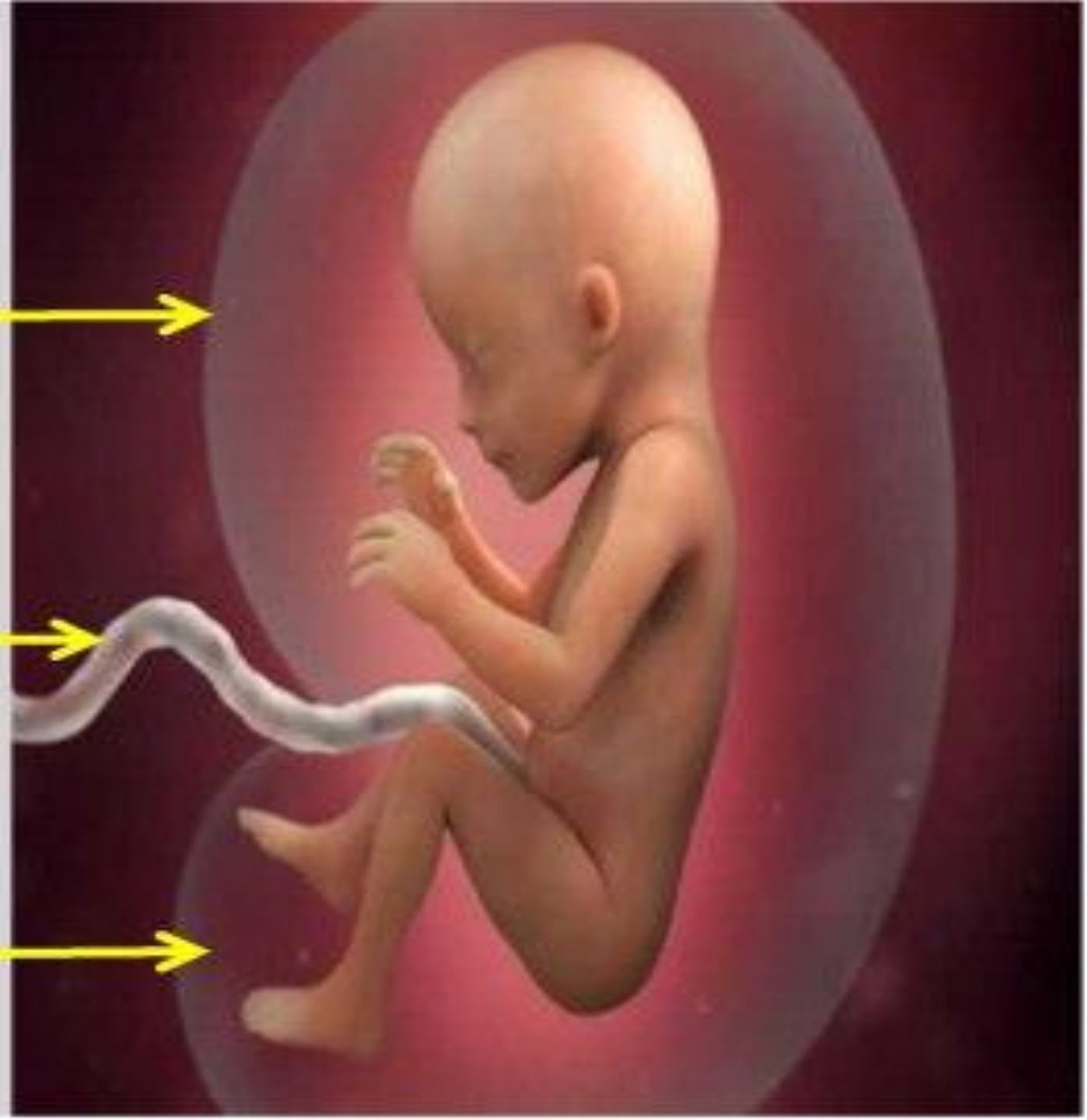
Bu davrda murtak hujayralari hisobidan murtak pardasi hosil bo'ladi. Murtak parda sirtida qon tomirlari bilan ta'minlangan vorsinkalar paydo bo'ladi. Vorsinkalar orqali murtak ona organizmidan kislorod va oziq moddalar olib turadi. Tez orada vorsinka pardasi ichida yana bitta yupqa parda hosil qiladi. Bu parda o'sib pufakka aylanadi. Murtak ana shu pufak ichidagi suyuqlikda suzib yuradi. Pufak murtakni shikastlanishdan himoya qiladi.

Amnion parda

Yo'ldosh orqali bolaning bog'lanishi

Amnion suyuqligi

Vazifa 175-178- betlarni o’qib o’zlashtirish

E’tiboringiz uchun rahmat!